

Sygn. akt VI Ga 386/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Walus – Rząsa (spr.)

SO Beata Hass – Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółki z o.o. w R.

przeciwko: P. w T.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 3 czerwca 2014 r., sygn. akt V GC 369/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego P. w T. na rzecz powoda

(...) Spółki z o.o. w R. kwotę 1.200 zł

(jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 386/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. w R. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. w T. kwoty 22.983,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lutego 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. Na uzasadnienie pozwu powód podał, iż wykonał na rzecz pozwanego balustrady i elementy szklane w budynku (...) w T., wystawiając z tego tytułu fakturę VAT, zaś pozwany pomimo upływu terminu płatności, nie uiścił wynagrodzenia za wykonane prace. Dochodzona pozwem kwota stanowi część wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu wykonania przedmiotu umowy, której pozwany nie kwestionował.

W dniu 1 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzecznie od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Zarzucił, że powództwo jest bezpodstawne i przedwczesne. Zdaniem pozwanego, rozliczenie za faktycznie wykonane prace winno być oparte na ustaleniach zawartych w protokole odbioru prac. Zapłata kwoty tam wymienionej winna nastąpić w umownym terminie po wystawieniu przez powoda faktury VAT wraz z pisemną

gwarancją jakości, atestów, aprobat i deklaracji zgodności dla wbudowanych materiałów, oświadczenia o nośności balustrad, jak też oświadczenia kierownika robót powoda o zgodności wyrobu z projektem. Pozwany wskazał, że uznał kwotę 22.983,78 zł, jednakże nie zmienia to faktu, że aby dokonać zapłaty, powód musi wystawić fakturę, przy czym od należnej kwoty należy odliczyć podatek dochodowy oraz podatek VAT, który pozwany odprowadził z racji braku obciążenia go przez powoda fakturą. Pozwany zakwestionował także żądanie obejmujące odsetki wskazując, iż na obecnym etapie nie może być mowy o przeterminowanej należności, a w konsekwencji – o odsetkach od nieterminowej zapłaty.

Na rozprawie strony ostatecznie sprecyzowały swoje stanowiska, przy czym pozwany wskazał, że co do zasady nie kwestionuje faktu wykonania robót o wartości odpowiadającej kwocie dochodzonej pozwem, natomiast podniósł, że jego linia obrony sprowadza się do zarzutu braku wystawienia faktury oraz faktu, że powód dochodzi roszczenia częściowego. Jednocześnie wyjaśnił, że odmówił zapłaty należności w oparciu o fakturę nr (...), albowiem opiewała ona na kwotę znacznie wyższą niż umówiona, oraz została wystawiona przed zakończeniem prac, a także podpisanie takiej faktury i jej częściowe uregulowanie wiązało się z uznaniem długu w dalszej części spornej, w związku z czym powód odmawiał pokwitowania spełnienia świadczenia w bezspornej części.

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2014r., Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy uwzględnił roszczenie strony powodowej w całości i zasądził od pozwanego dochodzoną pozwem kwotę wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że pozwany P. w T. zlecił stronie powodowej (...) Sp. z o. o. w R. wykonanie balustrad oraz innych elementów ze stali nierdzewnej. Strony prowadziły negocjacje w oparciu o ofertę powoda z dnia 6 lipca 2012 r., która obejmowała wykonanie balustrad schodowych szklanych w cenie 1.700 zł za mb netto, balustrad tarasowych szklanych w cenie 1.500 zł za mb netto, przeszkleń w cenie 1.400 zł za m2 netto oraz zadaszenie w cenie 1.200 zł za m2 netto. Powyższa oferta została następnie skonkretyzowana ofertą z dnia 30 października 2012 r., obejmującą ceny balustrad szklanych i tarasowych w dwóch wariantach w zależności od grubości szkła. Pozwany przyjął ofertę powoda, zaakceptował jej treść w zakresie ceny oraz przedmiotu, a także warunków realizacji i terminu płatności, przy czym ostatecznie ustalono wykonanie przeszkleń w cenie 1300 zł netto za m2 oraz zadaszenia w cenie 1.200 zł netto za m2.

Po uiszczeniu przez pozwanego zaliczki w kwocie 13.720,33 zł, odpowiadającej 25 % należnego powodowi wynagrodzenia, powód przystąpił do wykonywania przedmiotu umowy. W dniu 20 grudnia 2012 r. powód zakończył wykonywanie zleconych elementów, z tytułu czego wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 50.627,99 zł, którą pozwany otrzymał w dniu 31 grudnia 2012 r.

Powód wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Pismem z dnia 16 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego o gotowości do odbioru wykonanych balustrad i przeszkleń. W dniu 21 stycznia 2013 r. pozwany dokonał odbioru wykonanych prac. Pozwany uznał roszczenie powoda co do kwoty 18.696 zł netto (22.983,78 zł brutto).

Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o oświadczenia stron w zakresie okoliczności między nimi bezspornych oraz na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były przez strony kwestionowane.

Sąd Rejonowy uznał, że podstawą roszczenia strony powodowej są przepisy dotyczące umowy o dzieło.

Pozwany nie zakwestionował roszczenia strony powodowej w zakresie kwoty dochodzonej pozwem, tak co do zasady, jak i wysokości. Nie zaprzeczył, że strony zawarły umowę, w oparciu o którą powód wykonał zlecone prace. Potwierdził na rozprawie, że prace o wartości odpowiadającej kwocie dochodzonej pozwem zostały faktycznie zrealizowane. Nie zakwestionował także prawidłowości wykonania tych prac.

Sąd Rejonowy uznał, że podniesiony przez pozwanego zarzut braku wystawienia faktury nie wpływa na ocenę merytoryczną roszczenia, ani jego wymagalność. Jest to dokument rozliczeniowy, wystawiany dla celów podatkowych, nie kreuje on stosunku prawnego, ani nie wpływa na obowiązek zapłaty wynagrodzenia. Brak wystawienia faktury, czy

też wystawienie faktury przed zakończeniem prac, w kontekście nie zakwestionowania przez pozwanego roszczenia powoda w sensie materialnoprawnym, w żaden sposób nie decyduje o zasadności żądania powoda. Umowa stron jest umową wzajemną. W świetle okoliczności faktycznych sprawy, skoro strona powodowa spełniła w całości swoje świadczenie, a fakt wykonania przedmiotu umowy nie został zakwestionowany, powstrzymywanie się przez pozwanego z zapłatą wynagrodzenia było niezasadne (art. 488 § 2 kc). Z upływem terminu wymagalności powód uzyskał też prawną możliwość naliczania odsetek (art. 481 § 1 kc).

Sąd Rejonowy uznał, że nie stanowi nadużycia prawa dochodzenie przez powoda roszczenia w sytuacji, gdy roszczenie to stało się wymagalne. Wskutek wykonania bowiem przez powoda przedmiotu umowy, zmateriałizował się po stronie pozwanego obowiązek zapłaty wynagrodzenia za wykonaną czynność.

Zdaniem Sądu Rejonowego nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut pozwanego odnośnie dochodzenia w pozwie części świadczenia, jako że jest to uprawnienie strony do samodzielnego określenia żądania i jego zakresu a świadczenie nie ma charakteru niepodzielnego. Ostatecznie zaś ocena merytoryczna tego żądania należy do Sądu w fazie wyrokowania.

Pozwany nie wykazał swoich twierdzeń w zakresie odmowy przez powoda pokwitowania spełnienia świadczenia. Powód zaprzeczył tym twierdzeniom, w związku z czym pozwany winien je udowodnić, czego nie uczynił.

Wobec powyższego Sąd uznał powództwo za zasadne i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.983,78 zł, na podstawie art. 627 kc.

O odsetkach ustawowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwany jest stroną przegrywającą, a więc to na nim spoczywa obowiązek poniesienia kosztów postępowania, stosowanie do powołanego przepisu. Na koszty postępowania składają się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.150,00zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej, tj. w kwocie 2.400,00 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany i zaskarżając wyrok w całości zarzucił :

1. naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku w szczególności:

a) art. 232 kpc poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania strony pozwanej w sytuacji gdy wnioski dowodowe zgłaszane przez pozwanego w tym zakresie zostały złożone,

b) art. 233 § 1 kpc poprzez błędną ocenę wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych przez wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego a także zasady logicznego rozumowania, w szczególności poprzez błędną ocenę całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a więc oświadczeń stron składanych na rozprawach, wspartych dowodami w postaci dokumentów, które to dowody ocenione łącznie prowadzą do wniosku co najmniej o przedwczesności powództwa oraz uzasadnionym wstrzymaniu się ze spełnieniem świadczenia wzajemnego przez powoda,

c) art. 299 i art. 230 kpc poprzez uznanie przez Sąd pewnych okoliczności za bezsporne w sytuacji gdy od początku były kwestionowane przez pozwanego. W szczególności, że pozwany nie kwestionował roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości, że pozwany dokonał rozliczenia podatkowego z kwestionowanej faktury w kwocie bezspornej , że umowa łącząca strony była oparta o ofertę z 6 lipca 2012r. , że pozwany przekazał powodowi przed przystąpieniem do robót 25% ustalonego wynagrodzenia , że pozwany nie kwestionował ani jakości ani terminowości wykonanych robót , że umowa zobowiązywała powoda do fizycznego wykonania robót i nie obejmowała dostarczenia atestów, certyfikatów, aprobat i deklaracji zgodności dla wbudowanych materiałów oraz oświadczenia o nośności balustrad czy karty gwarancyjnej i oświadczenia kierownika robót powoda o zgodności wyrobu z projektem i zamówieniem,

d) art. 328 § 2 kpc poprzez brak należytego uzasadnienia stanowiska, dla którego Sąd przyjął takie a nie inne ustalenia faktyczne.

2. wynikający ze wskazanych wyżej naruszeń prawa procesowego błąd w ustaleniach faktycznych w szczególności poprzez:

a) brak przyjęcia, że strona pozwana miała prawo wstrzymać się z świadczeniem wzajemnym do czasu wywiązania się przez powoda z całej umowy tj. otrzymania od powoda atestów, certyfikatów, aprobat i deklaracji zgodności wbudowanych materiałów oraz oświadczenia o nośności balustrad, a przede wszystkim prawidłowo wystawionej faktury VAT,

b) pominięcie dowodu z przesłuchania stron co do rzeczywistych ustaleń negocjacyjnych ,

c) przyjęcie, że pozwany dokonał podatkowego rozliczenia niespornej części należności w oparciu o nieuznaną fakturę VAT ,

d) przyjęcie, że wystawienie przez powoda faktury niezgodnej z ustaleniami umownymi nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy ,

e) ustalenie, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty części należności z faktury nr (...) wraz z odsetkami, w sytuacji gdy w rzeczywistości nie ma wystawionej prawidłowej faktury VAT, od której można liczyć odsetki,

f) przyjęcie, że pozwany nie kwestionował roszczenia w zakresie kwoty zarówno co do zasady jak i wysokości.

3. naruszenie prawa materialnego:

a) art. 6 kc poprzez przyjęcie, że pozwany ma udowodnić, że mimo wezwania powód nie wystawił faktury VAT,

b) art. 462 § 2 kc poprzez nie uwzględnienie, że pozwany miał prawo żądać od powoda wystawienia mu faktury, gdyż prowadząc pełną księgowość nie miał możliwości zapłacenia kwoty ponad 20.000 zł z kasy spółki, nie mając do tego stosownego dokumentu a tym samym wypłacając tak dużą kwotę bez pokwitowania rozliczyć się przed organami podatkowymi,

c) art. 463 kc poprzez nieuwzględnienie, że pozwany miał prawo wstrzymać się z zapłatą do czasu zakończenia realizacji umowy i otrzymania stosownego pokwitowania.

Mając na uwadze powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie. Podniesione w niej zarzuty nie dały podstaw do zmiany bądź uchylenia zaskarżonego wyroku.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń faktycznych i oceny materiału dowodowego, jak też prawidłowo podał przepisy prawa, które należało uwzględnić przy wydaniu tego wyroku – dlatego też Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne.

W ocenie Sądu Okręgowego strona pozwana głośłownie zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi obrazę art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego sprawy a w szczególności oświadczeń stron składanych na rozprawach ,wspartych dodatkowo dowodami w postaci dokumentów a także przedstawiła swoje odmienne

ale nieprzekonujące stanowisko co do oceny dowodów poczynionych przez Sąd Rejonowy. Strona apelująca nie wykazała zasadności zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. przez Sąd Rejonowy, albowiem - jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Natomiast jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne- co jednak w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Nie jest więc wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji. Strona skarżąca ma obowiązek wykazania naruszenia przez Sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c., a zatem wykazania, że Sąd wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów, natomiast temu strona skarżąca nie sprostowała. Wbrew twierdzeniom apelującego prezentowana przez niego wersja wydarzeń nie może stanowić podstawy do czynienia odmiennych ustaleń, aniżeli dokonane przez Sąd Rejonowy, który ocenił w sposób kompleksowy, logiczny i przekonujący zgromadzony materiał dowodowy. Ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy nie budzi zastrzeżeń, albowiem została dokonana w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, właściwie ocenionego przy zastosowaniu zasad logiki i doświadczenia życiowego

W sprawie podkreślenia wymaga, że umowa łącząca strony była umową o dzieło (art. 627 kc).

Umowa o dzieło jest umową wzajemną i w zasadzie – wynikające z niej świadczenia powinny być spełnione jednocześnie (art. 488 kc). Obowiązkowi oddania dzieła odpowiada obowiązek jego odebrania przez zamawiającego i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Stosownie do art. 642 § 1 kc w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. O gotowości odbioru dzieła powód poinformował pozwanego pismem z 16 stycznia 2013r., a w dniu 21 stycznia 2013r. dzieło zostało odebrane.

W niniejszej sprawie bezspornym był fakt, że powód wykonał roboty za kwotę objętą pozwem. Wynika to wprost z oświadczenia współnika strony pozwanej J. G., który na rozprawie w dniu 22 maja 2014r. stwierdził, że pozwany nie kwestionuje co do zasady, iż powód wykonał roboty za kwotę dochodzoną pozwem, a J. G. (2) będąc członkiem komisji odbiorowej potwierdził ten fakt. Zasadnie więc przyjął Sąd Rejonowy, że powstrzymywanie się przez pozwanego z zapłatą wynagrodzenia w tym zakresie było bezpodstawne. Wobec tego zarzut naruszenia art. 299 i 230 kpc , co do tego, że pozwany kwestionował roszczenie w zakresie objętym pozwem jest bezzasadny.

Z oferty z dnia 30 października 2012r. wynikają warunki płatności (przelew 21 dni). Skoro więc protokołem odbioru z 21 stycznia 2013r. dzieło zostało odebrane, pozwany w terminie 21 dni powinien był zapłacić za wykonane dzieło bez względu na to czy powód fakturę wystawił czy też nie. Po tym terminie powód zasadnie naliczył odsetki.

W tym stanie rzeczy zarzut przedwczesności powództwa jest bezzasadny.

Podniesione zarzuty dotyczące braku atestów, certyfikatów , aprobat i deklaracji zgodności nie mogły być podstawą odmowy zapłaty za wykonanie części dzieła gdyż bark tych dokumentów może być przedmiotem reklamacji, a ponadto strony nie dokonały rozliczenia całego wynagrodzenia.

Wobec powyższego brak podstaw do uwzględnienia zarzutów naruszenia art. 462 § 2 kc i 463 kc.

Wobec jednoznacznego stanowiska dotyczącego wykonania przez powoda dzieła w zakresie objętym pozwem zbędne było przesłuchanie stron w niniejszej sprawie. Za niezasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc albowiem Sąd Rejonowy uzasadnił w sposób jasny swoje stanowisko.

W tym stanie rzeczy apelację pozwanego oddalono jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1 kpc w związku z § 6 pkt 5 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów niezapłaconej pomocy prawnej udzielonej urzędu. Na koszty te składa się kwota 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.